

**Міністерство освіти і науки України,
Мукачівський державний університет,
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара**

Збірник тез доповідей

I Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції

16 квітня 2026 року

МУКАЧЕВО-2026

УДК 001.89:373.2.013:376.013(043.2)

НЗ4

Наукові пошуки молоді в галузі дошкільної та спеціальної освіти: збірник тез доповідей I Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції (16 квітня 2026 р., Мукачєво) / За заг. Ред. В.В. Іванової. Мукачєво: Вид-во МДУ, 2026. 153с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «22» квітня 2026 р.)**

Рецензент:

Зданевич Лариса Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти, психології і фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

У збірнику вміщено тези доповідей учасників I Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції, у яких висвітлено актуальні напрями розвитку дошкільної освіти в Україні та світі, розкрито сучасні підходи до організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти, проаналізовано психолого-педагогічні аспекти розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Особливу увагу приділено впровадженню інноваційних технологій навчання і виховання, а також підготовці фахівців дошкільної та спеціальної освіти у закладах вищої освіти, визначенню основних викликів і перспектив їх професійного становлення.

Видання адресоване здобувачам вищої освіти, науковцям, педагогічним працівникам, а також усім, хто цікавиться питаннями розвитку дошкільної та спеціальної освіти.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

Редакційна колегія:

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Атрощенко Тетяна Олександрівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Попович Оксана Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету, Мукачівський державний університет.

Чекан Оксана Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Кас'яненко Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

© Мукачівський державний університет, 2026

©Кафедра дошкільної та спеціальної освіти, 2026

<i>Довгань Наталія Василівна,</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	121
<i>Науковий керівник: Кас'яненко Оксана Миколаївна</i> <i>Коваль Наталія Василівна,</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО- КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА ЯК ПЕРЕДУМОВА УСПІШНОЇ ІНКЛЮЗІЇ	126
<i>Науковий керівник: Кас'яненко Оксана Миколаївна</i> <i>Набокіна Любов Михайлівна,</i> ЗАСТОСУВАННЯ АРТТЕРАПЕВТИЧНИХ МЕТОДІВ У ПОДОЛАННІ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	130
<i>Науковий керівник: Поліщук Юлія Віталіївна</i> <i>Сабов Альбіна Робертівна,</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ З ВИКОРИСТАННЯМ РЕСУРСІВ СУЧАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ	137
<i>Науковий керівник: Мовчан Катерина Миколаївна</i>	

НАПРЯМ 5

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	140
<i>Гимба Віолетта Василівна,</i> РОЗВИТОК SOFT SKILLS МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ РАННЬОГО ВІКУ	140
<i>Науковий керівник: Ющик Людмила Василівна</i> <i>Лінтур Людмила Іванівна,</i> ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	144
<i>Науковий керівник: Кучінка Тетяна Василівна</i>	
<i>Штен Тамара Андріївна,</i> НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ З ПОРУШЕННЯМИ РОЗУМІННЯ ТЕКСТУ В ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ	148
<i>Науковий керівник: Потюк Софія Василівна</i>	

НАПРЯМ 5
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ
ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Гимба Віолетта Василівна,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Науковий керівник: Ющик Людмила Василівна,
асистент кафедри дошкільної та спеціальної освіти,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачєво*

РОЗВИТОК SOFT SKILLS МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ЯК
УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ РАННЬОГО ВІКУ

Модернізація системи вищої освіти відбувається в умовах глибоких суспільних трансформацій, цифровізації, інтеграції України до європейського освітнього простору та переосмислення ролі педагога в суспільстві. У таких умовах істотно змінюються вимоги до професійної підготовки майбутнього фахівця: недостатньо володіти лише фаховими знаннями, уміннями і навичками чи освітніми технологіями. Суспільство потребує педагога, здатного до ефективної комунікації, критичного мислення, гнучкого реагування на зміни, емоційної саморегуляції, командної взаємодії та професійної мобільності.

Відповідно до вимог професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» майбутній фахівець дошкільної освіти повинен мати сформовані компетентності, які уможливають здатність: планувати та прогнозувати результати освітнього процесу, ефективно організовувати освітній процес, формувати у дітей раннього та дошкільного віку компетентностей відповідно до державного стандарту, здійснювати здоров'язберезувальну та проєктувальну діяльність тощо на засадах педагогічного партнерства [2].

Відтак актуальною постає проблема розвитку soft skills у майбутніх вихователів, оскільки саме ці навички забезпечують успішність їхньої діяльності в ситуаціях професійної міжособистісної взаємодії з урахуванням сучасних

викликів. Ситуація на ринку праці показує, що роботодавці дедалі частіше надають перевагу фахівцям, які поряд із професійною компетентністю демонструють високий рівень комунікабельності, адаптивності, ініціативності та емоційного інтелекту, тобто володіють навичками soft skills.

М. Роблес визначає soft skills як сукупність міжособистісних характеристик, що охоплюють комунікацію, відповідальність, доброчесність, лідерство, позитивне ставлення до праці та здатність співпрацювати [6]. П. Клаус підкреслює, що професійний успіх фахівця значною мірою зумовлений не технічними знаннями, а рівнем сформованості гнучких навичок [5].

Погоджуємося з А. Кошель та співавторами, що сучасний майбутній вихователь дітей дошкільного віку має володіти не лише вузько професійними навичками (Hard skills), але й навичками (Soft skills), які забезпечують: «ефективність роботи у команді, налагоджування комунікацій, здатність приймати рішення у різних ситуаціях, вирішувати конфлікти, самоактуалізацію, конкурентноспроможність саморозвиток тощо» [1. с.195]. Необхідною та вагомою постає компетентність фахівця, адже від його ерудиції, особистісних якостей, культури залежить успішне розв'язання освітніх завдань [1].

Згідно з позицією А Тютюнник, такі навички майбутніх вихователів у контексті професійної підготовки, доцільно розподілити на чотири групи: особиста ефективність: уміння ставити та досягати поставлені цілі; управління часом; стресостійкість; почуття відповідальності; креативність; аналітичне мислення; проведення презентацій; управлінські навички: вміння згуртувати групу; вміння сформувати команду; вміння сформувати систему комунікацій в команді; вміння мотивувати учасників команди; розвиток лідерських якостей; формальне та неформальне керівництво; комунікативні навички: вміння працювати в групі; вміння здійснювати ефективну комунікацію; міжособистісне спілкування; розв'язання конфліктних ситуацій; проведення переговорів; вміння переконувати; стратегічні навички: стратегічне планування; вирішення стратегічних завдань; вміння делегувати повноваження [4].

Оксана Самойленко та Ірина Брюховецька до soft skills зараховують: комунікативні навички (вміння слухати; вербальна та письмова комунікація; аргументація та переконання); емоційний інтелект (самоусвідомлення; емпатія; управління емоціями); навички розв'язання проблем (критичне мислення; креативність; аналіз даних та прийняття рішень); навички тайм-менеджменту (планування часу; пріоритизація; дотримання дедлайнів); командна робота (співпраця; конфлікт-менеджмент; лідерство); гнучкість та адаптація (адаптація до змін; відкритість до нового) [4, с. 58].

Ключовими педагогічними умовами для розвитку soft skills науковці виокремлюють: інтеграцію інтерактивних методів навчання, впровадження тренінгів та семінарів з розвитку емоційного інтелекту, моделювання педагогічних ситуацій, здійснення систематичної рефлексії через ведення щоденників та портфоліо. Погоджуємося з авторами, що завдяки цим умовам, майбутні педагоги не тільки вдосконалюють професійні компетентності, але й розвивають такі важливі soft skills, як саморегуляція, емпатія, емоційне управління, комунікація та критичне мислення. Це сприяє їхній готовності до роботи у складних і динамічних умовах сучасної освіти, підвищує ефективність педагогічної діяльності та рівень взаємодії з суб'єктами освітнього процесу [4, с. 59].

Слід зауважити, що особливої актуальності проблема формування soft skills у майбутніх вихователів через специфіку роботи з дітьми раннього віку, оскільки цей період є сенситивним щодо розвитку мовлення, емоційної сфери, формування базової довіри до світу, первинної соціалізації та становлення основних моделей комунікативної поведінки. Дитина цього віку надзвичайно залежна від взаємодії з дорослим і, тому недостатній рівень емпатії, стресостійкості чи комунікативної культури педагога може негативно позначитися на її адаптації, емоційному самопочутті та подальшому всебічному розвитку.

У професійній діяльності педагога, який працює з дітьми раннього віку, особливо значущими є такі soft skills: емпатія, комунікативна компетентність,

емоційний інтелект, стресостійкість, адаптивність і критичне мислення. Саме вони дають змогу розуміти емоційний стан дитини, вчасно реагувати на її потреби, забезпечувати психологічний комфорт, продуктивно взаємодіяти з батьками та ухвалювати педагогічно доцільні рішення.

Враховуючи вищезазначене, поняття *soft skills* трактуємо як інтегративний комплекс універсальних особистісних і соціально-комунікативних навичок, що забезпечують ефективну професійну діяльність майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. До них належать комунікабельність, емпатія, критичне мислення, креативність, здатність працювати в команді, лідерство, тайм-менеджмент, відповідальність, адаптивність, емоційна стійкість, самоорганізація та здатність до навчання впродовж життя. Саме ці навички слід сформувати у здобувачів вищої освіти спеціальності А2 Дошкільна освіта у процесі навчання.

Для цього слід забезпечити впровадження у зміст освітніх компонент ОПП Дошкільна освіта практикоорієнтованих та інтерактивних технологій навчання. До них відносимо тренінгові заняття з комунікації та емоційного інтелекту, рольові та ділові ігри, кейс-метод, командні проекти, волонтерська діяльність, рефлексивні вправи, моделювання педагогічних ситуацій, супервізії, наставництво та педагогічна практика. Особливу роль відіграє педагогічна практика, під час якої здобувачі вищої освіти набувають реального досвіду взаємодії з дітьми раннього віку та батьками, вчать приймати рішення, долати труднощі, організовувати комунікацію та застосовувати набуті у професійній діяльності компетентності.

Отже, *soft skills* є невід'ємною складовою професійної компетентності майбутнього вихователя та важливою умовою ефективної роботи з дітьми раннього віку. Саме вони забезпечують конструктивну комунікацію, емоційну саморегуляцію, здатність до партнерської взаємодії, створення безпечного освітнього середовища та успішну реалізацію завдань дошкільної освіти. Переконані, що в сучасних умовах модернізації вищої освіти формування *soft skills* має стати одним із пріоритетних напрямів професійної підготовки майбутніх вихователів.

Список використаної літератури

1. Кошель А. П., Кошель В. М., Міненко А. О. Розвиток soft skills у майбутніх вихователів ЗДО як необхідний компонент конкурентоспроможності на ринку праці. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка*. Серія: Педагогічні науки. 2021. Вип. 12. С. 194-198.
2. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». Наказ Мінекономіки України №755-21 від 19 жовтня 2021 р. URL:<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu->
3. Самойленко О., Брюховецька І. Педагогічні умови формування soft skills у майбутніх педагогів у процесі професійно-педагогічної підготовки. *Молодь і ринок*, 2024. № 10 (230). С. 56-60.
4. Тютюнник А. В. Використання хмарних технологій та soft skills в освітній діяльності студентів та викладачів. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2015. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/oee-emu_2015_1_15
5. Klaus P. The Hard Truth About Soft Skills: Workplace Lessons Smart People Wish They'd Learned Sooner. New York: HarperCollins Publishers, 2010. 256 р.
6. Robles M. Executive Perceptions of the Top 10 Soft Skills Needed in Today's Workplace. *Business Communication Quarterly*. 2012. Vol. 75(4). P. 453–465.

*Лінтур Людмила Іванівна,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності АЗ Початкова освіта
Науковий керівник: Кучінка Тетяна Василівна,
кандидат економічних наук, завідувач аспірантури,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачеве*

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасний етап розвитку національної системи освіти в Україні характеризується глибокою трансформацією, що зумовлена як внутрішніми

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>